

Zemkopības ministrija

Oglekļa piesaistes un SEG emisiju samazinājuma sertifikācija – ES aktualitātes

Zemkopības ministrija
13.02.2026.

Zemkopības ministrija

Kāpēc vajadzīga oglekļa piesaiste un oglekļsaistīga saimniekošana?

Līdz 2050. gadam ES mērķis – klimatneitralitāte; jāmazina emisijas un jākompensē nenovēršamās emisijas ar piesaisti.

Oglekļa tehnoloģiskā uztveršana, piesaiste augos un augsnē palīdz uztvert CO₂ no atmosfēras un droši uzglabāt.

Oglekļa kredītu ieņēmumi atbalsta bioekonomiku kā arī dažādos procesos, būvniecībā aizstāj fosilus materiālus ar bioloģiskas izcelsmes alternatīvām.

Zemkopības ministrija

Definīcijas

- Oglekļa piesaiste: CO₂ uztveršana no atmosfēras un noturīga uzglabāšana (ģeoloģiski, augsnē, okeānos, augos vai produktos).
- Oglekļa saistīga saimniekošana: klimata ziņā labvēlīgas prakses augsnēs un mežos, kas palielina piesaisti un samazina SEG emisijas.

Zemkopības ministrija

CRCF regula – ES brīvprātīgas sertifikācijas ietvars

- Regula (ES) 2024/3012 izveido pirmo ES mēroga brīvprātīgo sertifikācijas sistēmu.
- Trīs darbību veidi: pastāvīga piesaiste, oglekļa saistīga saimniekošana, oglekļa uzglabāšana produktos.
- Mērķis: kvalitātes kritēriji, monitorings un ziņošana, zaļmaldināšanas mazināšana un ieguldījumu veicināšana klimatam draudzīgos pasākumos.

Zemkopības ministrija

Kritēriji (kopsavilkums)

- Kvantifikācija: standartizētas metodes piesaistes un emisiju samazinājuma mērīšanai.
- Papildināmība: ieguvumiem jābūt virs ierastajām, obligātajām praksēm.
- Ilgnoturība, uzraudzība un atbildība: saistītā oglekļa zuduma riski, monitorings gan aktivitātes laikā, gan noteiktu laika periodu pēc tā un saistības ilgtermiņā.

Zemkopības ministrija

2025. gada īstenošanas regula

- Īstenošanas regula (ES) 2025/2358 nosaka noteikumus sertifikācijas shēmām, sertifikācijas struktūrām un auditam.
- Mērķis – saskaņot un vienkāršot procesus, saglabājot robustumu un izmaksu efektivitāti.

Zemkopības ministrija

2026. gada metodikas pastāvīgai piesaistei

- Pirmās metodikas EK pieņemtas atmosfēras oglekļa uztveršanai un noglabāšanai (DACCS), biogēnā oglekļa uztveršanai un noglabāšanai (BioCCS) un biooglei (biochar).
- Nosaka, kas kvalificējas kā 1 t CO₂ekv piesaiste, kā nodrošina ilgnoturību un kā risina piesaistes zudumu/atbildību.

Zemkopības ministrija

Oglekļa saistīga saimniekošana – prakses piemēri

- Nosusinātu kūdrāju atjaunošana/hidroloģiskā līmeņa atjaunošana.
- Agromežsaimniecība un apmežošana.
- Augsnes aizsardzības pasākumi, slāpekļa mēslošanas efektivitāte, segkultūras, zaļmēslojums.

Zemkopības ministrija

Sertifikācijas metodika – oglekļasaistīgai lauksaimniecībai (process)

- EK izstrādā deleģēto aktu ar metodikām oglekļasaistīgai saimniekošanai.
- Publiskas konsultācijas un ekspertu grupas apspriedes pirms pieņemšanas.
- Sabiedriskā apspriešana līdz 19. februārim:
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14574-Carbon-removals-and-carbon-farming-methodologies-for-certifying-carbon-farming_en

Zemkopības ministrija

Atbalsta iniciatīvas oglekļa tirgus attīstībai

- Pircēju klubs (EU Buyers' Club) un publiskais finansējums (EU Purchasing Facility), lai dotu pieprasījuma signālu sertificētām aktivitātēm.
- ES oglekļa saistīgas saimniekošanas datubāze (modeļi, emisiju faktori, tālizpēte) – monitoringa un ziņošanas efektivitātei, izmaksu samazināšanai. Perspektīvā sinerģija ar nacionālo SEG emisiju ziņošanu.

Zemkopības ministrija

Ieguvumi no CRCF ietvara

- Uzticības veidošana un investīciju piesaiste jaunām tehnoloģijām un praksēm.
- Jauni ienākumu avoti lauksaimniekiem un mežsaimniekiem (rezultātos balstīti maksājumi).

Zemkopības ministrija

Nākamie soļi (2026+)

- Plānota metodika oglekļa uzglabāšanai ēkās (2026).
- Metodiku paplašināšana oglekļa saistīgai saimniekošanai – lauksaimniecības dzīvnieku emisiju samazināšana.
- Projektu sertificēšana pēc jaunajām metodikām un pirmie sertifikāti tirgū.
- Turpināsies ieinteresēto pušu iesaiste – publiskās konsultācijas un ekspertu grupas.

Zemkopības ministrija

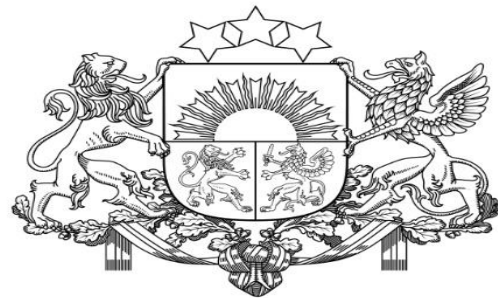
Brīvprātīgās sertifikācijas shēmas Latvijā

Divi lielākie operatori **lauksaimniecības** piesaistes sertifikācijā, kas pašlaik darbojas Latvijā ir eAgronom un Agreeena (Baltic Agro). **Mežsaimniecībā** - Arbonics, EcoBase, DGB Group, Not Hot un citi.

Youtube ir pieejami divu mežu oglekļa sertifikācijas semināru ieraksti:

[Oglekļa tirgus aktualitātes iesaistes iespēju apskats](#)

[Oglekļa tirgus normatīvais regulējums Latvijā, Eiropā un pasaulē](#)

Zemkopības ministrija

Jautājumi?

Zemkopības ministrija
13.02.2026.